

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пом.
Конто почт. швдн. 504-060.
143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячна 5-00 зол.
Чвертьрічна 15-00 „
Піврічна 30-00 „
Річна 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці і долар, фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
фр.-Чехословаччині 30 ч. н.
— в усіх прочих краях по
7-50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Зл. Держави не хочуть мішатися в нову війну.

ДЖИБУТІ, 13. 7. ПАТ. Приїхало тут коло 100 осіб, італійських громадян з Адіс-Абеби, в тому числі й місіонарі. Дожидають групи мурнів, а-мериканських громадян, які покидають Абіс-нію.

ВАШИНГТОН, 13. 7. ПАТ. Державний секре-тар Гуль конферував у четвер з амбасадорами В. Британії, Франції й Італії. Темою конференції була, як повідомляють з доброго джерела, про-ба устійнити есентуальний список товарів, які на випадок італійсько-абісінської війни вважа-ли би за контрабанду. Один сенатор, компетент-ний у справах закордонної політики, заявив, що недовстача виразних вказівок у тій справі в ро-ках 1914—1916 дуже обмежувала морську тор-голю Зл. Держав та довела до участі в війні.

Уряд Зл. Держав хотів би згори устійнити спи-сок товарів, яких не вільно буде доставляти во-юючим сторонам.

ВАШИНГТОН, 13. 7. ПАТ. Державний секре-тар Кордель Гуль відповідав на пресовій конфе-ренції на численні запити журналістів у справі становища Америки до італійсько-абісінського спору. Гуль заявив: Зобов'язання париського до-говору є так само важкі нині як і зараз потім, коли їх підписали 63 народи. Згідно з догово-ром сигнатарі цього договору осуджують війну, як спосіб полагодування міжнародних кон-фліктів. Зл. Держави, як і інші народи хочуть, щоби договір і зобов'язання, що в'яжуть його сигнатарів, були додержані.

Бельгійсько-большевицька господарська співпраця.

БРЮССЕЛЬ, 13. 7. ПАТ. Оголошили тут ко-мунікат про відновлення дипломатичних зно-син між Бельгією і ССРСР. Дійшло до цього через виміну листів між амбасадором ССРСР Пат'омкін-ом і бельгійським амбасадором бароном Гейфе-д'Еструай. Бельгійський амбасадор пише в своєму листі, що бельгійський уряд по парадах, які від-булися в останніх тижнях, готовий відновити ди-пломатичні зносини та взаємно обсадити дипльо-

матичні становища. Бельгійський уряд має на-дію, що між обома державами устійняться при-в'язні відносини, головне господарські відносини. Пат'омкін у відповіді потверджує відбір д-ста, висловлює задоволення з приводу рішення бельгійського уряду і заявляє, що уряд ССРСР зі свого боку припиниться до того, щоби в той спо-сіб співділати в користь утривання мира та розви-вою господарських зв'язків.

Париська преса закликає до спокою і поваги в завітрішнім святі.

ПАРИЖ, 13. 7. ПАТ. Права і ліва преса пере-повнена вказівками щодо завітрішніх маніфеста-цій. Між поміщуваними у щоденниках стаття-ми і закликами, переважають поклики, щоби за-держати спокій і порядок. Оголошення вида-них владою розпорядків, з метою запевнити лад, утривають пресу в переконанні, що день на-ціонального свята перейде без поважніших інци-

дентів. „Ле Попюлер“ звертається з таким за-кликом до своїх читачів, поміщенням на передо-вім місці, на першій сторінці:

„Покажімся гідними свободи, яку хочемо за-римати та тих свобод, які хочемо вибороти“.

„Ле Пепль“ поміщує передовицю п. н. „Геть з провокаторами“. „Ле Жур“ твердить, що 14. липня мине в спокою і гідності

Вуличні бійки в Ірландії.

ЛЬОНДОН, 13. 7. ПАТ. Минулої ночі столиця північної Ірландії Бельфаст була тереном крива-вих заворушень, в яких убили дві особи та 40 о-сіб поранили. Події склалися у зв'язку з обхода-ми, які зорганізували оранжисти в річницю по-біди Вільгельма Оранського над Яковом II в 1690 р. над рікою Боан.

Дійшло до незвичайно сильного удару з ір-

ландськими націоналістами, які кидали камі-ням, і навіть стріляли до учасників торжества. Поліція була примушена інтервенювати. На ву-лицях міста появилася панцирні самоходи і по-над голови юрби впало кільканацять стрілів. Счинилася нечувана паніка. Спокій привернено шойно в 1-й годині над раном. Між раненими є чотирьох поліцаїв. Багато людей арештували.

Голодівка в'язнів в Австрії.

ВІДЕНЬ, 13. 7. ПАТ. Комуністи, що перебува-ють у в'язниці, зачали 10. липня голодівку, до

якої частинно поєдналися теж нац.-соціалістич-ні в'язні.

Масонські льожі в ССРСР.

ПАРИЖ, К. А. П. „Возрожденіє“, орган ро-сійських емігрантів у Парижі повідомляє, що в квітні ц. р. повстало в ССРСР шість масонських льож під проводом Карла Радека. Дотепер боль-

шевицький уряд строго заборонював належати до масонських льож, бо, мовляв, масони є союз-никами капіталістичного ладу. Офіційно масон-ські льожі в ССРСР не існують.

Арештували комуністів в Австрії.

ВІДЕНЬ, 13. 7. ПАТ. Вчора в Майдаінгу більша група комуністів намагалася зорганізу-вати демонстрацію. Поліція арештувала 73 особи.

На могилі соціалістичного посла Гібера прий-шло теж до демонстрацій і там арештувати кол. посла, соціаліста Вітмаєра.

Артилерійські вправи в Німеччині.

БЕРЛІН, 13. 7. ПАТ. В околицях Гельголян-ду німецький панцирник „Дойчланд“ відбув у четвер і п'ятницю артилерійські нічні в денні

вправи. До тих вправ ужили всіх калібрів арти-лерії від найтяжчого до найлегшого, теж проти-летуаської артилерії.

Опечатання комуністичного дому в Бразилії.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 13. 7. ПАТ. Президент Гетуліо Варгас принаказав зачинити в п'ятницю б'юро і дім комуністичного союзу.

Міські Театри у Львові на неділю, дня 14. липня 1935.
Сьогодні в Театрі Ріжнородностей в год. 8-ий вечір
Знаменита фарса
Арнольда і Баха „Авантюра в Раю“
Незрівняна забава! — Концертна гора красної трупи.
Найнижчі ціни.

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“ у Львові, вул. Третього Мая 15.

приймає вклади ощадності і як централь кредит-ова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

Не забудьте,

що $\frac{1}{2}$ частина вартости будинків кожного Українця мусить бути обезпечена — тільки в одинокому українському

Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“, у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Напередодні нових виборів.

Львів, 13. липня 1935.

Сойм і сенат розв'язаний і, згідно з вибор-чою ординацією, від дня розв'язання впродовж 30-и днів мають бути розписані нові вибори. Однак, здається, не наступить далеко скорше і ми далеко скорше найдемося у т. зв. вибор-нім періоді.

Не потребуємо ще раз підкреслювати вже кожному ясну річ, що нова виборча ординація випорить зовсім нові умови, зовсім нову ме-тодику виборчої боротьби і що вона вишлість зовсім нові бази виборчої боротьби у наше громадянство. Все те, що є в нашій збірній па-мяті та що зв'язуємо з виборами, як проявом своєрідної громадської активності, виборами з 1922 р. починаючи й останніми „пацифікацій-ними“ кінчаючи, все те творить у цій пам'яті політичний комплекс, цілковито відмінний від того, який ось-ось починається творити і дави-лий з нашої уяви випирати. Тут із якого боку до справи не підійдемо — стрінемося з цілою масою невідомих. Там — невідомий був лише кінець. Перші фази виборчої боротьби були до себе подібні. Пропаганда, здобування симпатій виборців для свого кандидата, розбурхання пристрастей для більшої виборчої фреквенції, все те категорії політичної боротьби, без яких слово „вибори“ не далося подумати. Безпе-речно ці категорії матимуть місце і в часі тих виборів, які грядуть. Та проте кожний відчуває, що те, що прийде, не буде таке, як було ко-лись. Тоді виборча боротьба мала бодай у пер-шій стадії, признаки свободної, нічим не зв'яза-ної гри сил. Поза боротьбою був регулятором закон. Щоправда, не все ця „гра“ йшла, а ще більше, не все кінчалася згідно з буквою цього закону. Але тоді це було його домішля. Якщо ми виборчий бій програвали саме тому що за-кон домішля, тоді ми вигравали цей бій мораль-но. Програна не пропала безслідно. Вона нас учила, виховувала, гартувала. До цієї гри сил достосували ми нашу громадську організа-ність. Ми творили партії, які, хоч і в часі по-між виборами проявляли свою діяльність, то найбільше метушилися і давали про себе знати — в часі виборів. Вони справді були генераль-ними штабами, які мали цілу армію виконав-ців. Від справності, меткості, іноді підприєм-ливості одних і других залежав вислід вибор-чого бою.

Тепер усе це ґрунтовно зміниться. Це ми радше вичуваємо. Інтерв'юючи постанови виборчої ординації і ще не маючи досвіду — всупереч застереженням її творців, — догадує-мося, що грядучий виборчий бій не буде по-добний до колишніх. Вичуваємо, бо цього в законі нема, що будуча виборча гра буде пере-ведена так, як її уложити хтось, хто старанно скривається за кулісами. Всі виборчі акти, які відбудуться згідно з виборчим календариком,

Один з недовго засуджених у самбірському процесі був учнем шостої класи. Та в минулому році хлопцеві шось „стрілило до голови“ і він не налумуючись, зібрався в дорогу, захопив трохи грошей, які були призначені на заплачування шкільної оплати і помаздував „у світ широ-

Львівський повіт у світлі статистики.

Головний Статистичний Уряд подає такі числові дані про львівський повіт на основі перепису населення з 9. грудня 1931 р.

ПРОСТІР, ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО НАСЕЛЕННЯ І ВОЛОСТИ.

Простір львівського повіту 1.276 км. кв. Загальне число населення 142.800 без війська по касарнях, мужчин 69.964, жінок 72.836. Густина населення на км.кв. припадає 111,9. У повіті є три міські громади, 14 волостей, 124 сільських громад і 360 місцевостей.

ПОДІЛ НАСЕЛЕННЯ ЗА ВІРОСНОВІДАННЯМ.

По містах жило 9.283 осіб, з того 4.383 мужчин. По селах проживало 133.517 осіб, з того 65.581 мужчин. За віросповіданням проживало по містах 3.151 грекокатоліків (33,9 проц.), 3.389 римокатоликів (36,5 проц.), 400 євангеліків (4,3 проц.), 2.324 жидів (25,0 проц.), 10 інших (0,1 проц.).

По селах жило 64.356 грекокатоліків (48,2 проц.), 64.041 римокатоликів (48,0 проц.), 1.920 євангеліків (1,4 проц.), 2.763 жидів (2,1 проц.), 345 інших (0,2 проц.).

МАТІРНА МОВА.

По містах як матірню мову українську подали 1.404 осіб (15,1 проц.), руську 668 (7,2 проц.), себто нашою мовою говорило 2.072 особи (22,3 проц.), польську мову 6.392 (68,9 проц.), німецьку мову 287 (3,1 проц.), жидівську з гебрайською 511 (5,5 проц.), іншу мову 7 (0,1 проц.).

По селах як матірню мову українську подали 26.209 осіб (19,6 проц.), руську мову 30.114 (22,6 проц.), себто нашою мовою говорило 56.323 осіб (42,2 проц.), польську мову 74.320 (55,7 проц.), німецьку 1.522 (1,1 проц.), жидівську 1.058 (0,8 проц.), іншу мову 60.

ГРАМОТНІСТЬ.

По містах вміло читати і писати 6.492 осіб (88,1 проц.), тільки читати 53 (0,7 проц.), не вміло ні читати ні писати 734 особи (10 проц.).

По селах вміло читати і писати 83.837 осіб (84,7 проц.), тільки читати 455 (0,5 проц.), ні читати ні писати 14.281 осіб (14,4 проц.).

МЕШКАНЕВІ УМОВИНИ.

Загальне число кімнат у помешканнях: по містах 4.275, по селах 47.209. Пересічне число кімнат припадало на помешкання: по містах 2, по селах 1,8. Пересічне число осіб на кімнату припадало: по містах 2,2; по селах 2,8.

Однокімнатних помешкань по містах було 796 (36,5 проц.), двокімнатних 841 (38,6 проц.), решта припадає на три- і чотирокімнатні помешкання. По селах однокімнатних помешкань було 10.858 (40,5 проц.), двокімнатних 12.615 (47 проц.), решта припадає на трикімнатні помешкання.

ДЖЕРЕЛА ПРОЖИТКУ.

З хліборобства проживало 104.889 осіб (73,5 проц.); з того по містах 1.661 (17,9 проц. міського населення), по селах 103.228 осіб (77,3 проц. сільського населення). З городництва і лісництва черпали заробітки 1.482 особи. З промислу і ремесла 16.638 осіб (11,6 проц.); з того по містах 3.755 (40,5 проц.), по селах 12.883 (9,6 проц.). З цього числа 16.638 черпали засоби на прожиток з ковальства 730 осіб, шлюсарства 442, цеголень 617, столярства 1.478, кравецтва 1.344, шевства 1.517, млинарства 505, тютюневого промислу 1.001 і т. д. З торгівлі й обезпечень проживало 4.384 (3,1 проц.); з того по містах 1.599 осіб (17,2 проц. міського населення), 2.785 (2,1 проц. сільського населення). З цього числа 4.384 на торгівлю товарами припадало аж 3.545 осіб. З комунікації і транспорту проживало 6.554 осіб (4,6 проц.); з того по містах 463 (5 проц.), по селах 6.091 (4,6 проц.). При залізницях працювало

5.099, решта 526 на пошті, при телефонах і телеграфах.

З інших джерел черпали засоби до життя 10.335 осіб (7,2 проц.), з того по містах 1.805 осіб (7,2 проц.); по селах 8.530 осіб (6,4 проц.). Сюди слід зачислити особи, які працювали: в публичній адміністрації 754, в службі безпеки 476, в церкві й віроісповідних громадах 480, у загальному шкільництві 536, в лікуванні і гігієні враз зі службою 635, з домашньої прислуги 1.123, з емеритури та інвалідських пенс 3.076.

ВЕЛИЧИНА СІЛЬСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.

На загальне число 18.468 господарств: карловатих нижче 2 га було 6.990, на яких проживало 27.258 осіб (3,9 на господарство); 5.690 простором від 2—5 га, на яких проживало 29.175 осіб (5,1 на господарство); 1.398 простором від 5—10 га, на яких проживало 8.024 осіб (5,7 на господарство); 149 простором 10—15 га, на яких проживало 823 особи (5,5 на господарство); 49 простором 15—50 га і 32 простором понад 50 га.

З найманою праці у хліборобстві черпало засоби до життя 16.290 осіб: з цього припадає 140 на умових працівників, 16.150 на фізичних робітників, між якими було 124 ремісників. З числа 16.290 могло працювати 8.463 осіб, решта припадає на дітей і немічних.

НЕРУХОМОСТІ І БУДИНКИ.

По містах: мешкальних нерухомоностей 1.524, мешкальних будинків 1.567, з того дерев'яних 781 (49,8 проц.), мурованих 441 (28,1 проц.). На селі мешкальних будинків було 23.623.

Виборча ординація до сойму.

РОЗДІЛ XV.

Оголошення висліду виборів. — Арт. 75: (1) Генеральний виборчий комісар оголошує дванадцятим дня по голосуванні в урядовій газеті вислід виборів до сойму. — (2) Це оголошення має містити імена, прізвища, вік, заняття і місце замешкання вибраних послів та вказувати число і назву тої виборчої округи, в якій призначено їм мандат.

РОЗДІЛ XVI.

Удостоверючі грамоти. — Арт. 77: (1) Генеральний виборчий комісар не пізніше як першого дня по проголошенні висліду виборів до сойму, пересилає кожному вибраному послові удостоверюючу грамоту. — (2) Удостоверююча грамота подає імя, прізвище, вік, заняття та місце замешкання посла як також число і назву виборчої округи, в якій його вибрано.

РОЗДІЛ XVII.

Як і хто вносить виборчий протест? — Арт. 78: (1) Кожен горожанин, що має право вибирання до сойму, може протягом 7 днів по проголошенні висліду виборів внести до Найвищого Суду протест проти виборів в окрузі, до якої належить. — (2) Протест вноситься на письмі або устно до протоколу на руки предсідника окружної виборчої комісії. — (3) Внесення протесту не позбавляє посла, який одержав удостоверюючу грамоту права виконувати свій мандат.

Спротиви проти внесених виборчих протестів. — Арт. 79: (1) Про внесення протесту предсідник властивої окружної комісії оголосить у воевідській урядовій газеті, визначаючи семиденний речинець до вношення спротиву. — (2) Перед впливом цього речинця вільно кожному

ДЛЯ СПОРТОВЦЯ...

ПУДЕЛКО
10 сотиків

SUGUS
Suchard

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Передучора спалахнула у фабриці паперу в Гановері грізна пожежа, що зовсім знищила частину інсталяції. Згоріла більша скількість паперу. Шкоди на 300.000 мр.

— В місцевості Пуенте де Вальдера катастрофальна буря спричинила смерть одної людини, поранила кільканадцять осіб та дуже пошкодила засіви.

— До Таліна приїхала з візитою шведська воєнна фльота з 7 підводними човнами, кораблем-маткою для підводних човнів і авіоматкою. Частина шведської воєнної фльоти задержалася на острові Готлянда.

— В Івсто коло Руен відбулися великі збори „Кроа де Фе“ і національних волюнтаріїв при співучасті 3.000 осіб. Ніяких інцидентів не було.

— В понеділок абісінський цесар Геяла Селасе виголосить в абісінському парламенті довшу промову про внутрішню і закордонну політику.

При перечуленні, болях голови, безсонніці, охлялости, пригнобленні, почуванні остраху, маємо в природній гірчці й воді **Franciszka-Józefa** повний домашній засіб, щоб усунути всіляке розладди кормового провду в кожному його місці. Поручають П лікарі.

Важке положення італійців в Африці.

До Італії прибули перші транспорти італійських недужих воєнків з Еритреї і Сомалі у східній Африці. Між італійським громадянством поширюються інформації, які привезли ті воєнки про умовини, серед яких знаходяться італійські війська на африканських землях.

Кліматичні умовини є дуже важкі і треба довшого часу, щоб воєнки до них привикли. Європейські однострої на терені Африки воєнки швидко покинули, вони взагалі не носять блуз, тільки короткі штани й легку обуту. Армія по-

требує багато лікарів і ліків, тому ангажує лікарів добровольців до служби в Африці, платячи їм великі пенсії. Контракти підписують на два роки.

Багато воєнків не може видержати африканського підсоння та недостачі води до пиття й занепадає на різні недуги. Армія зуживає щодень велику скількість засобів до відвіжування та прохолоди. Праці над будовою водотягів і доріг у Еритреї і Сомалі ведуться на великі розміри.

горожанинові, управненому до вибирання, переглядати протести в льокалі комісії, робити з них відписи і вносити спротиви. — (3) По впливі цього речинця протести разом зі спротивами пересилається Найвищому Судові, а відписи бюрові сойму.

Найвищий Суд вирішує виборчі протести і спротиви. — Арт. 80: (1) Найвищий Суд розглядає виборчі справи як пильні на явному засіданні при участі прокуратора й осіб, які внесли протест або спротиви, коли вони є на розправі. (2) Коли протест або спротив внесло кілька осіб право участі в розправі прислуговує повновласникам або особам, підписаним на першому місці. — (3) Про речинець розправи оголосить Найвищий Суд при допомозі воканди, вивішеної в льокалі суду не заважаючи нікого на розправу.

Уневажнення виборів. — Арт. 81: (2) Найвищий Суд наслідком протесту уневажнить вибори в окрузі або уневажнить голосування в поодинокому обводі; а) коли буде стверджене, що при виборах поповнювано проступки проти голосування в публичних справах; б) коли вибори переведено незгідно з постановами закону; — (2) Уневажнення виборів в окрузі або голосування в поодиноких обводах може наступити тільки в тому випадку, коли поповнені проступки й ухили могли вплинути на вислід виборів у цілій окрузі. — (3) Крім цього Найвищий Суд може: а) уневажнити вибір посла; б) спростувати на основі вислідів голосування в окрузі, ухвалу окружної виборчої комісії про призначення мандату кандидатам на послів.

Заввага: Карні постанови в справі фальшування висліду виборів подам окремо.

Арт. 82: (1) Уневажнюючи вибори Найвищий Суд вкаже у рішенні речинець, від якого треба розпочати нове виборче поступовання. — (2) Коли Найвищий Суд інакше не зарядить, переведуть виборчі комісії поновні вибори на основі тих самих списків виборців і устійненої вже листи кандидатів у дотеперішньому по можливості складі своїх членів.

Розписання поновних виборів. — Арт. 83: (1) Нові вибори розпише міністер внутрішніх справ до 30-ти днів від хвилини вироку Найвищого Суду і оголосить у Вістнику Законів про день голосування.

Хто поширює баламутство і в якій цілі?

З приводу пам'ятника Шевченкові у Харкові.

В ч. 154 „Діла“ була уміщена більша стаття про нововідкритий пам'ятник Шевченкові у Харкові, де було вказано, що цей пам'ятник дуже схожий на проект пам'ятника Шевченкові нашого визначного мистця-різьбяр Михайла Бринського. З приводу цього в „Новому Часі“ появилася полемічна стаття за підписом Володимира Ласовського з неабиякою метою „вияснювати“ і роз'яснювати все „поміж наш неінформований загаль“ („Новий Час“, Львів 1935, ч. 143 і 149).

Тон і спосіб писання статті в „Нов. Часі“ не тільки не сприяють спокійному, річовому обговоренню і з'ясування цілої справи, але у багатьох місцях терестуляють межі коректності. Вже істеричний заголовок статті „Шкідливе баламутство“ і армарковий лексикон слів — починаючи „об'явами морської недуги...“ роблять „атмосферу“ невиносимою. Тяжко також полемізувати з мистецьким критиком, який, як сам пише, не розуміє — як можна з „м'яких і живих форм“ (у проекті Бринського) зробити „маси тяжкі, лінії засушені, форми різкі“ (в побудованому пам'ятнику у Харкові), який ставить знак запиту над поняттям „монументальний реалізм“ (теж не зрозуміло для В. Л.), далі „де може збагнути як можна вирізьбити фігуру, деб погляд і рух руки (а не самої руки, як це „переіначує“ В. Л.) були спрямовані у далечині — у майбутність, і який нарешті не розрізняє поняття „подібності“ в двох мистецьких творах з „длительністю“! Це все належить до мистецтвознавчої методології і тут не місце з'ясовувати докладніше всі ці питання.

До того всього автор „Шкідливого баламутства“ має претензію, що стаття в „Ділі“ — „робить аллюзію до його статті, що була друкована у „визначальному числі“ „Нов. Часу“. Це вже ілюзія виключно самого В. Ласовського! Натомість має рацію В. Л., коли ставить знак запитання у цитаті зі словом „скомплікований“ замість „скомпозований“, але це друкарська помилка, яку редакція „Діла“ може ствердити у кожній хвилині.

Коли читач „Нов. Часу“ поставити собі питання — про що власне ходить В. Ласовському — буде в неможливо клопоті, бо в статті словно протизвироччя і самозаперечення. Спочатку В. Л. заперечує твердження, що новозбудований пам'ятник Шевченкові у Харкові схожий на проект пам'ятника нашого різьбяр Михайла Бринського. Але далі, у полемічному запалі, бажа-

ючи опрокинути наш погляд, що у збудованому пам'ятнику пороблені не істотні, менші зміни порівнюючи з проектом Бринського — патетично вигукують: „Авжеж, змінено... Го-го, ще й які!“ Значить такі є подібності поміж побудованим пам'ятником і проектом Бринського!

Власне це саме стаття „Діла“ і бажала впливати. А вже менше з тим, чи зміни зроблені. Друзі, чи більші, чи „Го-го, ще й які“. Другим нашим завданням було вказати на новий тип нашим завданням було вказати на новий тип, як то московська наваля, безцеремонно використовуючи українські культурні надбання, мистецькі твори, трохи їх переробивши — лізіше видає їх за свої — російські. Приклад, по маю довгу історичну тяглість. Цей погляд по подобається авторові „Шкідливого баламутства“, але тоді він мусить менше говорити про „національну етику“, бо таке ставлення цілої справи виглядає на щось гірше як баламутство.

Щодо полемічних „засобів“ В. Л., роблених в аподиктичному тоні в роді „Не треба бути й надто догадливим“, або „І сліпий би зобачив“, або „Навіть і учень... скаже вам“, — то вони надто дешеві і банальні, щоби кого-небудь переконувати.

До речі, мусимо опинитися на останньому реченні В. Л., який пише дослібно слідує: „Навіть учень першого курсу промислової школи скаже вам, що коли в композиції щось підвищено, щось викинено, а щось додано, то це вже не зміна, лише основна переробка. Зовсім інша композиція“.

Дуже сумніваємось, щоби в якій-небудь мистецькій школі так учили? А вже рішучо остереігаємо самого В. Ласовського, як доброго мистця-малюра, від тої „рецепти“ з „основними переробками“, що дають „зовсім інші композиції“, бо часами такі твори можуть стати у конфлікті із законом про охорону авторського права.

Та найбільше прикре враження роблять ті місця статті „Нов. Часу“, де автор її, не довго роздумуючи, з подивугідною „легкістю“, незважливо ставиться до творчості нашого визначного різьбяр М. Бринського. Після нього проект пам'ятника Шевченкові М. Бринського річ „маломистецька“, „слабенький твір“ і нарешті зовсім не має мистецької вартості (ко-либ навіть і проект Манізера і проект Бринського мали мистецьку вартість... і т. д.). До того ще мішає і ставить на один рівень побудо-

Кожний сотик, що купите за нього цукорки або солодоші з „Фортуни Нової“, не піде на марне, бо частину з нього одержить „Рідна Школа“.

ваний пам'ятник з проектом Бринського, на гілках заперечуючи, що праця Бринського є „досягненням української культури“ (наша думка), але в самій такій думці добанаючи навіть „річ не етичну з національного становища“. Виходить, що ігнорування праці видатного українського мистця є річ „етична з національного становища“! Якої нації — дозволяйте запитати?

Власне оце легковажне (якщо не сказати більше) відношення „Шкідливого баламутства“ до праці українського мистця М. Бринського примусило автора цих рядків забрати голос знову.

Ще раз рішучо стверджуємо, що український різьбяр М. Бринський належить до тих мистців, що мають високу мистецьку культуру, що витворили свій власний усталений стиль і характер творчості, а постійна, невпинна і моголиста його праця (такі тяжка мозолиста праця!) викликає подив і глибоку пошану.

Правда, імя Бринського, порівнюючи, мало відоме і не зустрічається так часто на сторінках різних наших газет і метеликів, як де-які інші імена мистецьких критиків і малюрів. Правда також, що він не їздив раз до Парижу, щоби там нахапатися найновішого сирреалізму чи ще яких екстремів, що не рідко мають в собі зародки дегенеративного декадансу. Але все це не зменшує вартості праць Бринського, а в тому числі і одної з кращих — проекту пам'ятника Шевченкові. В творах Бринського є більше українського, оригінального елементу в змісті і формі, як у блискучих еклектичних „школах“ і більше справжньої мистецької творчості як у послідовників — не аборігенів цих шкіл (хоч би і французької).

Закінчило статтю словами наших двох відомих українських мистецьких критиків, що писали з нагоди VI-ої виставки АНУМ:

„Не туди дорога українському мистецтву, пане Ласовський, і Ви це скорше чи пізніше зрозумієте!“ („Новий Час“, Львів 1935, ч. 11).

„Молодим початкуючим мистцям не тяжко загубитись і зайти в сльну вулицю“ („Діло“, Львів 1934, 30. XII).

Осуд може зарізкий і засуворий та сідписаний його значно змягчує тим, що не подає цілих уступів з рецензій шановних мистецтвознавців.

В. Каміненко.

це уявлено, моє становище стало складніше. Як згодом виявилось, управа, чи радше барон Чапка особисто, неодноразово клав на мій рахунок, про що я Клюбіві або зовсім не доносив, або в зовсім іншому навітленні. Не лиш я вмів у таборі писати. Нині, по літах, не вагаюсь виявити, що особистими доносимами і симпатіями або антипатіями я погорджував, та що й тоді, коли для цього були виправдані причини, я такою зброєю і таким розумінням свого обов'язку як мужа довіря тодішньої найвищої нашої нац. установи ніколи не користувався, хоч сам падав її жетвою. Зате про справу, що торкалась недолі виселенців і її поправи, я посилав численні свої уваги і звідомлення по найліпшій волі і найліпшому розумінні, не роблячи з цього тайни перед д-ром Билинським, про котрого дискрецію був переконаний та з котрим неодну справу передтим основно обговорив і не раз після такої розмови сам свій попередній погляд змінював.

Впродовж мого шеститижневого побуту в характері тимчасового службовника виявилось, що посередництво праці в таборі вимагає окремої і постійної організації і від 1. травня 1915. р. я став постійним службовником для справ баракового бюро посередництва праці і — до диспозиції начальника табору в поодиноких інформаційних функціях. Як такий, не належав я формально до баракової управи; всежтаки стою з нею в офіційному доривочному, а через д-ра Билинського — неофіційному, але постійному зв'язку.

У квітні 1915. р. розпорядив і перевів д-р Билинський перелік таборних мешканців, у першу чергу — галицьких виселенців, та організу-

вав так зване „свіденційне бюро“, якого провід обняв з днем 18. травня стрийський адвокат пок. д-р Іларій Бачинський, присланий теж до помочі управі і виселенцям. Також і він не належав формально до членів суцільної управи, але стояв з нею у близькому зв'язку і находив часту нагоду впливати на її вирішення не в одному напрямі.

Таким робом впродовж першого півроку 1915. р. українські впливи в таборній управі підсилювалися, скріпили і багато змінили її орієнтацію. Начальник табору бар. Чапка — безперечно, що не без спонук із Відня — наломився до української орієнтації і від тоді гміндівський табір — хоч вгорі не минався неприхильні для нас хитання, що впливали й на низи, — не змінив свого суто українського характеру навіть тоді, коли майже на половину був заповнений полуднево-слов'янськими виселенцями.

По вдачі і характері, був барон Чапка без застережень доброю людиною; послідовною, навіть і — щирою. Та цю останню прикмету йому вважували до — хиб. Державна адміністрація не любить і не терпить — щирости; треба вміти прикидатися. Та дарма: Як начальник такого таборища і в такому часі, барон Чапка не був на своєму властивому місці. Найперш, не мав потрібної адміністративної підготовки, ані природної меткості; та до ведення такого примарного таборища — конечно одно або друге. І не мав рішучості власного суду ні гадки. Хоч деколи був упертий, проте легко підлягав особистим впливам і легко давався збивати з пантелику. Тільки треба було знати, як до нього підійти. Та за таких на світі не тяжко. — наїшлася. І —

свої і — чужі. Знали його використовувати, та не все з добром для — табору.

Багато більше адміністративного хисту і самовпевненості як не в гадці, то в ділі та проворності у складних хвилинах виявляв заступник начальника, д-р Бухнер. Його підхід був гладкий і холодно чемний, однак пронизливий і — урядничий; не щирий. У відповідальних справах не квапився з вирішенням; волів, що їх вирішував хто інший — як і не любив зраджувати своїй думки. Проте було щось в ньому добре на становищі члена управи: не був так легко доступний для впливів і жадний всіляких позапільних нахвртів, що барон Чапка. Тяжче було збити його на фальшивий шлях, або збагнути, куди він загинає...

Не був і д-р Билинський без особистих хиб і не раз через лад упертий та завзятий у своїх поглядах, які — не все чейже мусіли бути доладними. Та ці його хибі були людські, особисті і дуже далекі від тієї межі, за якою характерність людини стає сумнівною. Його характерність була безсумнівною у справах громадянських, а лиш за них людина перед загальом відповідає. Та щоби цієї завваги хто але не розумів, скажу, що і в особистих справах був він характерним, бо характерність неподільна. Абсолютно, то є у всіх справах, або її нема. Лиш, що особисті справи не грали у д-ра Билинського ніякої ролі і він, може й із шкодою для самого себе, не давав їм великої ваги і цін. В народі здобув собі згодом довіру і любов. Досить сказати, що ніхто з народу інакше до нього не відзивався, як — „Пане Билинський“...

(Продовження буде.)

Львівський повіт у світлі статистики.

Головний Статистичний Уряд подає такі числові дані про львівський повіт на основі перепису населення з 9. грудня 1931 р.

ПРОСТІР, ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО НАСЕЛЕННЯ І ВОЛОСТИ.

Простір львівського повіту 1.276 км. кв. Загальне число населення 142.800 без війська по касарнях, мужчин 69.964, жінок 72.836. Густина населення на км.кв. припадає 111,9. У повіті є три міські громади, 14 волостей, 124 сільських громад і 360 місцевостей.

ПОДІЛ НАСЕЛЕННЯ ЗА ВІРОІСПОВІДАННЯМ.

По містах жило 9.283 осіб, з того 4.383 мужчин. По селах проживало 133.517 осіб, з того 65.581 мужчин. За віросповіданням проживало по містах 3.151 грекокатоліків (33,9 проц.), 3.389 римокатоликів (36,5 проц.), 400 євангеліків (4,3 проц.), 2.324 жидів (25,0 проц.), 10 інших (0,1 проц.).

По селах жило 64.356 грекокатоліків (48,2 проц.), 64.041 римокатоликів (48,0 проц.), 1.920 євангеліків (1,4 проц.), 2.763 жидів (2,1 проц.), 345 інших (0,2 проц.).

МАТІРНА МОВА.

По містах як матірню мову українську подали 1.404 осіб (15,1 проц.), руську 668 (7,2 проц.), себто нашою мовою говорило 2.072 особи (22,3 проц.), польську мову 6.392 (68,9 проц.), німецьку мову 287 (3,1 проц.), жидівську з єврейською 511 (5,5 проц.), іншу мову 7 (0,1 проц.).

По селах як матірню мову українську подали 26.209 осіб (19,6 проц.), руську мову 30.114 (22,6 проц.), себто нашою мовою говорило 56.323 осіб (42,2 проц.), польську мову 74.320 (55,7 проц.), німецьку 1.522 (1,1 проц.), жидівську 1.058 (0,8 проц.), іншу мову 60.

ГРАМОТНІСТЬ.

По містах вміло читати і писати 6.492 осіб (88,1 проц.), тільки читати 53 (0,7 проц.), не вміло ні читати ні писати 734 особи (10 проц.).

По селах вміло читати і писати 83.837 осіб (84,7 проц.), тільки читати 455 (0,5 проц.), ні читати ні писати 14.281 осіб (14,4 проц.).

МЕШКАНІВІ УМОВИНИ.

Загальне число кімнат у помешканнях: по містах 4.275, по селах 47.209. Пересічне число кімнат припадало на помешкання: по містах 2, по селах 1,8. Пересічне число осіб на кімнату припадало: по містах 2,2; по селах 2,8.

Однокімнатних помешкань по містах було 796 (36,5 проц.), двокімнатних 841 (38,6 проц.), решта припадає на три- і чотирокімнатні помешкання. По селах однокімнатних помешкань було 10.858 (40,5 проц.), двокімнатних 12.615 (47 проц.), решта припадає на трикімнатні помешкання.

ДЖЕРЕЛА ПРОЖИТКУ.

З хліборобства проживало 104.889 осіб (73,5 проц.); з того по містах 1.661 (17,9 проц. міського населення), по селах 103.228 осіб (77,3 проц. сільського населення). З городництва і лісництва черпало заробітки 1.482 особи. З промислу і ремесла 16.638 осіб (11,6 проц.); з того по містах 3.755 (40,5 проц.), по селах 12.883 (9,6 проц.). З цього числа 16.638 черпали засоби на прожиток з ковальства 730 осіб, шлюсарства 442, цегельництва 617, столярства 1.478, кравецтва 1.344, шевства 1.517, млинарства 505, тютюнового промислу 1.001 і т. д. З торгівлі й обезпечень проживало 4.384 (3,1 проц.); з того по містах 1.599 осіб (17,2 проц. міського населення), 2.785 (2,1 проц. сільського населення). З цього числа 4.384 на торгівлю товарами припадало аж 3.545 осіб. З комунікацій і транспорту проживало 6.554 осіб (4,6 проц.); з того по містах 463 (5 проц.), по селах 6.091 (4,6 проц.). При залізницях працювало

5.099, решта 526 на пошті, при телефонах і телеграфіях.

З інших джерел черпали засоби до життя 10.335 осіб (7,2 проц.), з того по містах 1.805 осіб (7,2 проц.); по селах 8.530 осіб (6,4 проц.). Сюди слід зачислити особи, які працювали: в публичній адміністрації 754, в службі безпеки 476, в церкві й віроісповідних громадах 480, у загальній шкільництві 536, з лікування і гігієни враз зі службою 635, з домашньої прислуги 1.123, з емеритури та інвалідських рент 3.076.

ВЕЛИЧИНА СІЛЬСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.

На загальне число 18.468 господарств: карловатих нижче 2 га було 6.990, на яких проживало 27.258 осіб (3,9 на господарство); 5.690 простором від 2—5 га, на яких проживало 29.175 осіб (5,1 на господарство); 1.398 простором від 5—10 га, на яких проживало 8.024 осіб (5,7 на господарство); 149 простором 10—15 га, на яких проживало 823 особи (5,5 на господарство); 49 простором 15—50 га і 32 простором понад 50 га.

З найманої праці у хліборобстві черпало засоби до життя 16.290 осіб; з цього припадає 140 на умових працівників, 16.150 на фізичних робітників, між якими було 124 ремісників. З числа 16.290 могло працювати 8.463 осіб, решта припадає на дітей і немічних.

НЕРУХОМОСТІ І БУДИНКИ.

По містах: мешкальних нерухомоностей 1.524, мешкальних будинків 1.567, з того деревляних 781 (49,8 проц.), мурованих 441 (28,1 проц.). На селі мешкальних будинків було 23.623.

Виборча ординація до сойму.

РОЗДІЛ XV.

Оголошення висліду виборів. — Арт. 75: (1) Генеральний виборчий комісар оголошує дванадцятого дня по голосуванні в урядовій газеті вислід виборів до сойму. — (2) Це оголошення має містити імена, прізвища, вік, заняття і місце замешкання вибраних послів та вказувати число і назву тої виборчої округи, в якій призначено їм мандат.

РОЗДІЛ XVI.

Удостоверюючі грамоти. — Арт. 77: (1) Генеральний виборчий комісар не пізніше як першого дня по проголошенні висліду виборів до сойму, пересилає кожному вибраному послові удостоверюючу грамоту. — (2) Удостоверююча грамота подає імя, прізвище, вік, заняття та місце замешкання посла як також число і назву виборчої округи, в якій його вибрано.

РОЗДІЛ XVII.

Як і хто вносить виборчий протест? — Арт. 78: (1) Кожен громадянин, що має право вибирання до сойму, може протягом 7 днів по проголошенні висліду виборів внести до Найвищого Суду протест проти виборів в окрузі, до якої належить. — (2) Протест вноситься на письмі або устно до протоколу на руки предсідника окружної виборчої комісії. — (3) Внесення протесту не позбавляє посла, який одержав удостоверюючу грамоту права виконувати свій мандат.

Спротиви проти внесених виборчих протестів. — Арт. 79: (1) Про внесення протесту предсідник властивої окружної комісії оголосить у воевідській урядовій газеті, визначаючи семиденний речинець до аношення спротиву. — (2) Перед впливом цього речинця вільно кожному

ДЛЯ СПОРТОВЦІВ...

ПУДЕЛКО
10 СОТІНІВ

SUGUS
Suchard

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Передучора спалахнула у фабриці паперу в Гановері гірська пожежа, що зовсім знищила частину інсталяції. Згоріла більша скількість паперу. Шкоди на 300.000 мр.

— В місцевості Пуенте де Вальєра катастрофальна буря спричинила смерть однієї людини, поранила кільканадцять осіб та дуже пошкодила засіви.

— До Таліна приїхала з візитою шведська воєнна флотія з 7 підводними човнами, кораблем-маткою для підводних човнів і авіоматкою. Частина шведської воєнної флотії задержалася на острові Готлянда.

— В Івето коло Руен відбулися великі збори „Кроа де Фе“ і національних вольонтерів при співучасті 3.000 осіб. Ніяких інцидентів не було.

— В понеділок абісінський цесар Гейла Селасйе виголосить в абісінському парламенті довшу промову про внутрішню і закордонну політику.

При переліченні, болях голови, безсонниці, охлялости, пригнобленні, почуванні остраху, маємо в природній гіркій воді **Franciszka-Józefa** повний домашній засіб, тоби усунути всіляке розладдя кормового провду в кожному його місці. Поручають її лікарі.

Важке положення італійців в Африці.

До Італії прибули перші транспорти італійських недужих воєнків з Еритреї і Сомалі у східній Африці. Між італійським громадянством поширюється інформація, які привезли ті воєнки про умовани, серед яких знаходяться італійські війська на африканській землі.

Кліматичні умови є дуже важкі і треба довшого часу, тоби воєнки до них привикли. Європейські однострої на терені Африки воєнки швидко покинули, вони взагалі не носять білиз, тільки короткі штани і легку обуву. Армія по-

требує багато лікарів і ліків, тому ангажує лікарів добровольців до служби в Африці, платячи їм великі пенсії. Контракти підписують на два роки.

Багато воєнків не може видержати африканського пісоння та недостачі води до пиття й занепадає на різні недуги. Армія ауживає щодень велику скількість засобів до відвіжування та прохолоди. Праці над будовою водотягів і доріг у Еритреї і Сомалі ведуться на великі розміри.

громадянина, управненому до вибирання, переглядати протести в льокалі комісії, робити з них відписи і вносити спротиви. — (3) По впливі цього речинця протести разом зі спротивами пересилається Найвищому Судові, а відписи бюрові сойму.

Найвищий Суд вирішує виборчі протести і спротиви. — Арт. 80: (1) Найвищий Суд розглядає виборчі справи як пильні на явному засіданні при участі прокуратора й осіб, які внесли протест або спротиви, коли вони є на розправі. (2) Коли протест або спротив внесло кілька осіб право участі в розправі прислугує повновласникам або особам, підписаним на першому місці. — (3) Про речинець розправи оголосить Найвищий Суд при помочі воканди, вивішеної в льокалі суду не взиваючи нікого на розправу.

Уневажнення виборів. — Арт. 81: (2) Найвищий Суд наслідком протесту уневажнить вибори в окрузі або уневажнить голосування в поодинокому обводі; а) коли буде стверджене, що при виборах поповнювано проступки проти голосування в публичних справах; б) коли вибори переведено незгідно з постановами закону; — (2) Уневажнення виборів в окрузі або голосування в поодиноких обводах може наступити тільки в тому випадку, коли поповнені проступки й ухили могли вплинути на вислід виборів у цілій окрузі. — (3) Крім цього Найвищий Суд може: а) уневажнити вибір посла; б) спростувати на основі вислідів голосування в окрузі, ухвалу окружної виборчої комісії про призначення мандату кандидатам на послів.

Заввага: Карні постанови в справі фальшування висліду виборів подам окремо.

Арт. 82: (1) Уневажнюючи вибори Найвищий Суд вкаже у рішенні речинець, від якого треба розпочати нове виборче поступовання. — (2) Коли Найвищий Суд інакше не зарядить, переведуть виборчі комісії поновні вибори на основі тих самих списків виборців і устійненої вже листи кандидатів у дотеперішньому по можливості складі своїх членів.

Розписання поновних виборів. — Арт. 83:

(1) Нові вибори розпише міністер внутрішніх справ до 30-ти днів від хвилини вироку Найвищого Суду і оголосить у Вістнику Закону про день голосування.

РОЗДІЛ XVIII.

Постанови, що відносяться до публичних службовиків і війська. — Арт. 84: (1) Державні службовики, судді і прокуратори та самоуправні працівники, вибрані послами, одержують на основі самого закону безплатну відпустку на час виконання посольського мандату; на випадок виконання мандату за час щонайменше 10-ти літ у слідуючих по собі каденціях законодавчих установ будуть перенесені в стан спочинку, коли приймуть мандат до нововибраного союму. — (2) Отсі постанови не відносяться до міністрів, державних підсекретарів і професорів високих шкіл.

Арт. 85: (1) Жовніри, що повинять активну військову службу, не можуть бути в ніякому характері покликувані до виборчих комісій. — (2) Заводові жовніри, вибрані послами, будуть перенесені в нечинний стан, на час виконання посольського мандату; на випадок виконання мандату за час щонайменше 10-ти літ у слідуючих по собі каденціях будуть перенесені у стан спочинку, коли приймуть мандат до нововибраного союму.

РОЗДІЛ XIX.

Вигаснення і втрата мандату. — Арт. 86: (1) Вигаснення мандату наступає на випадок смерті посла або зречення мандату. — (2) Втрата мандату наступає на основі самого закону у випадках: а) кандидування на посла більше як в одній виборчій окрузі; б) неприсутності посла на 15-ти слідуючих по черзі засіданнях союму без оправданої причини; в) відмови зложен-

ня приречення або зложення його зі застереженням; д) прийняття сенаторського мандату; г) прийняття платної державної служби з винятком становища міністра і державного підсекретаря або професора високої школи; г) обняття становища державного службовика, коли покликання на це становище слідувало не на основі вибору або внеску органів територіальної або господарської самоуправи; е) утрата права бути вибраним. — (3) Посол засуджений неправосильним судовим вироком на утрату публичних прав або на кару видалення з війська чи воєнної маринарки або зі старшинського корпусу не може виконувати мандату аж до правосильного вирішення справи. — (4) Про вигаснення або втрату мандату маршал союму подає соймові до відома на найближчому засіданні.

Доповняючі вибори. — Арт. 87: (1) Коли наслідком вигаснення або утрати посольського мандату оба мандати в даній окрузі є не обсяжені відбудуться в тій окрузі нові вибори. — (2) Доповняючі вибори в округах, в яких є обсяжений тільки один мандат, відбудуться в тому випадку, коли би склад союму зменшився більше ніж на 1/10. — (3) Постанови арт. 74 пристосовуються і до поновних і до доповняючих виборів.

Арт. 88: (1) Поновні чи доповняючі вибори не будуть розписані в останніх 8 місяцях перед упливом каденції, коли на той час не припадає звичайна сесія, а в ніякому випадку — в останньому кварталі каденції.

(Кінець буде.)

Володимир Целевич.

Події на Волині і Поліссі.

Сенатор д-р Іван Мазух виголосив на засіданні севату 4. ч. м. в часі дискусії над новою виборчою ординацією промову, в якій вказав, що все вістря виборчого закону спрямоване проти українського народу. Він позбавляє українське населення можливості вільного вирішування, хто має його заступати в законодавчих палатах, а отже введе сюди людей, яких український народ не може визнати своїм представництвом. Він створить оману польсько-української співпраці. Дотеперішня практика правління на Волині — говорив сен. Мазух — створила там вже таку оману. Але з кожним днем стає очевидним, що ця оманда не дасться здержати на довшу мету. Життя заперечує тій омані.

З сокільського життя в Чехословаччині.

Найкращою організацією, яку мають чехословаки, є їхнє сокільство. Тому уладження сокільських здвигів має тут дуже урочистий характер. Сокільський здвиг є загально-національним святом, на якому робиться підсумки досягнень фізичного й морального виховання та зросту власних сил.

З нагоди 50-ліття сокільської округи Яна Жіжки відбувся здвиг 7 сокільських округ Празького краю в Таборі, в якому взяло участь ок. 10 тисяч сокілів та сокілок; були також делегації сокільства інших славянських народів. Відбувся цей здвиг під гаслами: „Правдою Гусовою, — Силою Жіжковою, — Шляхом Тиршовим“. Головні здвигові дні були 5—7. липня.

Українське сокільство за кордоном було заступлене на тому здвигі 16-тичленною делегацією (9 побратимів і 7 посестер) в одностроях з прапором. Як звичайно буває при більших сокільських маніфестаціях, в перший день 5. липня, відбувалися вправи сокільства на розлогому майдані, на другий день похід з ріжними імпрезами, а на третій докінчення плавальних і веслярських змагань на Йордані, вправи сокільської кінноти й на закінчення вправи війська.

На цей раз участь українців у здвигі можна було пізнати по жовто-блакитному прапорі на сокільському майдані, рівнож сині сорочки українських сокільських одностроїв відрізнялись на здебільша біло-червоному тлі.

У поході містом Яна Жіжки 6. липня, українці, що йшли з сокільськими гістями, зустрічали бурхливими оплесками та засипали квітами. Особливо звертали на себе увагу наші сокілки в українських мальовничих народніх одягах.

Представники Союзу Українського Сокільства були запрошені на урочисті імпрези. На обіді 6. липня староста Союзу інж. П. Цісар виголосив промову, в якій згадав, що ще з 15. століття, з часів Яна Жіжки, установилась традиція плекання чесько-українських взаємин. Жіжкові воїни замандрували аж на Запорізьку Січ, де спільно з українськими козаками боролись проти азійських навал на українську землю, а в останні часи вже більше 40 років ті взаємини скріплюються на реальному ґрунті сокільської діяльності. Відповіддю на це були бурхливі оплески присутніх, між якими були староста Чехословачької Сокільської Громади (ЧОС) д-р Ст. Буковський, урядуючий заступник старости Союзу Сокільства королівства Югославії Е. Гангль (старостою там молодий король) та багато інших високих достойників.

На місці, де Жіжка отаборювався — в Козьому Городку і де тепер була відслонена пропам'ятна дошка з промовами міністра д-ра Е. Бенеша й през. д-ра І. Козака, староста Союзу інж. П. Цісар був представлений п. міністрові, його дружині та іншим достойникам.

Взагалі-ж у Таборі українці зустріли щирю братерську гостинність та бажали зміцнити те, що започатковано у взаєминах між обома народами близько 500 літ тому.

30. червня ц. р. святкувала своє 50-ліття також і східно-чеська сокільська округа Пінгіхова в Чеській Тршебові уладженням окружного сокільського здвигу, в якому взяло участь 15 членів українського сокільського гнізда в Пардубицях і в українських сокільських одностроях

ЯПОНСЬКИЙ ПОРОШОК

КАТОЛ ВБИВАЄ

AZUMI & Co Ltd
OSAKAКОМАХИ
І ХРОСКИ

11—20

під проводом старости гнізда інж. В. Мордвянов. З них 8 побратимів успішно вправляло спілку з чеськими соколами. Члени того гнізда здебільша вже старші люди, бувші воїни Української Армії. Як у Таборі так і в Чеській Тршебові українські соколи тішилися загальною симпатією чеського громадянства та бурхливими оваціями в час походу.

В. Про—

Канц. Шушніг тяжко ранений.

Засідання ради міністрів.

ВІДЕНЬ, 13. 7. ПАТ. Канц. Шушніг з родиною впаав жертвою самоходової катастрофи козо Обельсберг недалеко Лінцу. Канцлер під потовчення дістав нервові потрясення, дружина канцлера померла від тяжких ран, син канцлера, урядовець, який їхав з канцлером і шофор тяжко ранені. Самохід з невідомих причин наїхав на дерево. Здогадуються, що шофер нагло занедужав і випустив керму самоходу з рук.

На вістку про самоходову катастрофу нині популярні скликано раду міністрів на засідання.

МІН. ГЕС ЗАНЕДУЖАВ.

ПАРИЖ, 13. 7. ПАТ. Аваас повідомляє: у Берліні кружляють тривожні поголоски про стан здоров'я мін. Рудольфа Геса, який тепер є в санаторії. Пригадують, що мін. Гес підчас війни був ранений в легені.

Для Твоєї дитини

НАШЕ КАКАО!

Чисте і справне
без лущининок і зародків!

БРАНКА

Звіт зі Заг. Зборів

Акціонарів Італійської Акц. Сп. Асекурації в Трієсті.

Assicurazioni Generali Trieste.

Для 2. травня 1935 р. відбулися Загальні Збори Assicurazioni Generali Trieste, та оголошено наслідок звіту за рік 1934. Як видно із цього звіту, операційний рік 103 Товариства приніс за собою дальший розвиток загальної діяльності, так під оглядом нової продукції, як під оглядом організації Товариства в нових ділянках.

В мушкетерському році акційний капітал Товариства підвищено із 60,000,000 лірів — на 120,000,000 лірів, і цю підвишку покрито з наєтнових резерв.

Крім цього підвищено всі резерви Товариства, а передові резерви на курсові загани, які тепер виносять 85,203,187 лірів. Інші резерви Товариства під кінець 1934 р. виносять 1,783,510,223 лірів. Стан посідання нерухомостей, що становить частку резервних фондів, виказав дальший значний розвиток, а вартість його виносить 345,101,000 лірів. Цей стан під кінець минулого року обіймав 167 об'єктів в 18 різних краях.

Загальний абір складок у річних відділах дав 255,096,61 лірів, у жаттеному відділі 238,803,378 лірів. Стан життєвих забезпечень під кінець р. 1934 виказується числом 279,986 поліс, а капіталом кругло 5,770,000,000 лірів.

Звіт з діяльності Товариства в Польщі виказує абір складок, разом з маніпуляційними платежами в оглядному відділі кругло 3,268,000 зол. — у відділі забезпечень від крадіж і вломів кругло 365,000 зол. — у транспортному відділі 611,000 зол., у випадковому відділі 149,000 зол., у відділі цивільної відповідальності 325,000 золотих.

У відділі забезпечення на життя в 1934 р. впаавло внесків на суму 17,284,082 зол. — у порівнянні до суми зол. 11,480,128 з р. 1933. Тепер Товариство починає будувати великої нерухомості на розі вул. Маршалівської і Золотої, отже є першим, яке в центральній частині Маршалівської вулиці приступає до зміни вигляду Варшави, зміни так незвичайно пожадані.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“

Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.

Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи

по найдешевшим цінам!

Фотографувати на феріях

43/916 найдешевше апаратами і матеріялами 8—10

з „Фото-Радіо-Палас” Львів

Марієвська площа ч. 8. (Дім Шпрехера)
Поспішна Робітня Аматорських Робіт.

ХВАЛЬНИЙ УСТАНОВИ „БУДУЧНІСТЬ” в Тернополі

складає Старшина Сокола-Батька шири подяку за чергову щедру пожертву 400.— зол. на викупно „Українського Городу” у Львові. Цим своїм вчинком виказала Хвальна Установа, що працюючи над розвитком українського промислу, не забуває за культурні потреби нашого народу. — Під теперішню хвилю, коли Сокол-Батько заскочений потребою наглого викуплення останніх 6 паїв (3600 сяжнів), кожна грошева жертва є великою допомогою в реалізації остаточного викупна „Українського Городу” у Львові. Тому при цій нагоді звертаємося зі закликом до інших наших установ та всіх українських громадян зі свого боку поспішити з датками на викупно „Українського Городу” у Львові.

Старшина Сокола-Батька.

Розум і щастя.

Про вартість людини судять на основі її успіхів у житті. Як когось щастить, кажуть про нього, що він розумний, а про невдачливого кажуть, що він дурний і злий.

Один мій знайомий, що стратив недавно на одному підприємстві, відхнув меланхолічно:

Якби я був такий мудрий тоді, коли розпочинав інтерес, сказав, як моя жінка є мудра, коли мені інтерес не вдається, то я був би найбагатшою людиною в Польщі.

Однак про успіх рішає не тільки сама мудрість, але й ці кріхтлі щастя, якої бракує робити життя тяжким навіть для генія. Всеж такі найкраще є випробувати щастя в грі на Державній Лотерії; куплений лос розкриває перед нами безліч можливостей, а коли вдається нам виграти, то викличе подив навіть власної жінки.

Нагода незабаром прийде, бо 16-го п. м. починається тягнення II-ої класи 33-ої Лотерії.

НОВИНКИ

— Важне для Всечеснішого Духовенства. Довідуємося, що Управа Живця „Підлюте” дає в цьому сезоні для Всечеснішого Духовенства 40 пр. зniżки від цін купелів в Підлюті.

— ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім згодошенням. НАСС. 1714 2-4

— Сальон мужеського кравецтва Григорія Ключа, Львів, Академічна 14, I. пов. 2—10

— Відвідання заокеанського земляка в нашій Редакції. В суботу, 13. липня ц. р. відвідав нашу Редакцію рідкий гість, а саме п. Нікола Кіптік, український підприємець у місті Дітройт (Зелені Держави Північної Америки). П. Н. Кіптік родом із села Футори, любачівського повіту. До Америки виїхав перед 27-ми роками ще малим хлопцем. Там покинув школу і там здобув поважне суспільно-громадянське становище. Бо п. Кіптік є не тільки підприємцем і купцем, але й живою та рухливою громадською індивідуальністю. В Дітройт стоїть він на чолі Українського Політичного Клубу, що гуртує біля себе багато українців. З п. Кіптіком перебули ми кілька приємних хвилин на інформативній розмові. Він цікавився особливо теперішнім нашим господарським і політичним положенням, нашими змаганнями і працею. Всі потрібні інформації ми йому дали і довідалися від нього багато цікавих подробиць про українське життя в Америці.

— Театральна справа у Львові. Минулого четверга підписано в приваті през. міста Львова Дроновського контракт між управою міста і державцем міських театрів дир. Горжиною. На основі цього контракту державу театру продовжено на дальші три роки, при чому дотеперішній адміністративний директор театру п. Шарський відходить зі Львова. Новий театральний сезон розпочинається 1. жовтня. Зачувати, що багато артистів львівського театру, переноситься до інших театрів у Польщі, а на їх місце прийдуть нові артисти. М. і. переноситься з Варшави до Львова знаменитий артист Ярач.

— Занежали збіжєву інтервенцію. Згідно з рішенням економічного комітету міністрів дер-

З ДОРОГИ ЖИТТЯ.

НЕПЕВНА ПЕВНІСТЬ.

Серед невеличкої громади більше або менше непевних мешканців послів у пок. потаслому соймі був один певний. Ще я до того Петро.

Коли його назначили послом а волі волинського народу, прикликав його до себе один дід і сказав: Tu es Petrus et per te... Voluntatem revertendam spero! Петро Певний аклоновив і почув себе певним у цілому того слова значінні.

Зібрав товариство, створив клуб і назвав його Волинсько-українське Об'єднання. Був це найбільше музикальний, найкраще агармонізований і найточніше зіграний ансамбль. Скрипник грав на скрипочці, Тележинський на цимбалах, Маслов на контрабасі, а сам Певний дув у дудку і держав бітуту.

Бувало цілі вечори в соймовім готелі грали регіональні твори, а улюбленою їх піснею було: „Ой, чиїж це воли по горі ходили” в гармонізації Тележинського, якого твори вийшли друком при допомозі міністерства освіти.

В соймі не грали вони ніколи; часом виступав зі сольовою продукцією лиш Певний.

Весь ансамбль Певного для більшої певності мешкав постійно у Варшаві, а звозили з волинською землею і з волинським громадянством

жовні промислово-збіжєві заведення в Польщі занежали цього року інтервенцію на збіжєвих ринках і не будуть скуповувати ані продавати збіжя в дотеперішньому обсязі. Дотеперішню інтервенційну акцію з метою вдержати ціни зерна на відповідному рівні в краю і за границею має заступити ініціатива збіжєвого купецтва і рільничих кооперативних організацій.

— До Берези. Ще 29. червня ц. р. вивезли з Яворова до концентраційного табору в Картуській Березі Мирона Кулинич, абсолювента гімназії й торговельної школи.

— Українська Порада для вибору звання у Львові з причини вакацій зачинена від 15-го липня до 15-го серпня ц. р.

— За зневагу марш. Пілсудського засуджено на 5 днів арешту б. редактора „Газети Гостинської”, Адама Круляка, тепер редактора „Нової Газети”.

— На могилі Лесі Українки. Київський совіт рішив побудувати пам'ятник на могилі української письменниці Лесі Українки на Байковому цвинтарі в Києві.

— Краєва хроніка. В корчах біля громади Гряди пов. Львів знайшли Катерину Масляк з Дубляна, яку хтось застрілив з револьвера. — Справою занялася поліція. — В Цішках пов. Самбір полевий Андрій Машталір застрілив Михайла Долгана, відбираючи йому вкрадену конюшину.

— Стежні листи за лікарем. У Варшаві велику сензацію викликало розписання стежних листів за одним лікарем гінекологом, якого судова влада тягне до відповідальности за несамовиті провини. Користаючи з того, що до нього зголошувалися за порадою молоді жінки, він допускав на них сексуальних злочинів. Аж одна з його жертв повідомила про все слідчу владу, наслідком чого лікар утік з Варшави.

— Большевики перебувають Москву. Рада народних комісарів оголосила декрет про соціалістичну перебудову Москви. Місто перебувають цілковито, так що воно зовсім стратить свій історичний вигляд. План перебудови передбачує знесення цілих вулиць, а на їх місці стануть площі. Будуть теж поведені зовсім нові вулиці. Автор плану каже, що після перебудови Москва буде „найкращим містом на світі”. Багато історичних будинків і пам'яток щезне з лиця землі. Як ставляться большевики до історичних пам'яток і минушини російського народу, свідчать факт, що славу Червону Площу розширюють більше ніж удає і то коштом сусідніх будинків Кремлю.

— Мізерія французького шкільництва. У Франції є 26 початкових шкіл, що мають тільки по одному ученикові, 50 по два, 100 по три і 139 по чотири ученики. Дивне це явище є наслідком спадку числа дітей у Франції а також і це, що населення малих, бідних сіл стягається до великих міст або їх сусідстві, глядаючи кращих зарплат. Удержання тих 315 шкіл, до яких ходить найбільше по 4 ученики, коштує французький скарб 3.780.000 франків річно. Значить, французький скарб платить за науку читання і писання кожного ученика тих шкіл по 3.850 франків річно, отже не раз більше, ніж заробляють річно батьки тих дітей.

— Румунський єпископ в Америці. До Нью-Йорку приїхав перший румунський православний єпископ, Подікарп Моруска. Він має обя-

вдержувати за посередництвом свого ліригента, що жив у Луцьку та пераа бував у своїй власній хаті. Коли інші товариші вперто і консенсуально мовчали, так у соймі як і поза соймом, один Певний впливав усіх, що він є справді представником волинського населення, що його в 1930 році вибрало послом. Певний був у тому певний, хоч населення цієї певности не мало й не має...

З роками певність п. Певного захиталася, а то й стала розвиватися.

Тому для скріплення на душі і розвіяння певности явилася делегація волинських не так комбатантів, як комбінаторів з Петром Певним на чолі у голови Ради міністрів і заявили коротко, як колись „Коло Польське” Габсбургів: При тобі стоїмо й стояти хочемо!

А що на Волині мали місце якісь тривожні події, то їх докочують люди, що „прибувають на Волинь відкиньде”.

(Ба, чи не з Венеції?..)

Що сказав голова Ради Міністрів делегації, про це хроніка мовчить.

Одно лише відоме, що після повороту Певного до Луцька поставлено перед його мешканцями варту.

От так собі для певности...

Тепер Петро Певний може бути певний...

Тиберій Горобець.

гі юрисдикцію над емігрантами з Румунії а цілій Америці, отже у Зл. Державих, Канаді та Південній Америці, і нараховує 60 своїх церков. Можливе, що він скоче досягнути й по українців, які походять з Буковини та Бессарабії. В Канаді є українські православні церкви, побудовані й удержувані буковинськими українцями. Новий єпископ осяде в Клівленді.

— Трагічна пригода летуна. Над військовим летовищем в Татой біля Атен два старшини виконували акробатичні вправи з літаком. На висоті 500 метрів пілот летів стрімголов наді і не зміг уже повернути апарат до нормальної позиції. Пор. обсерватор рішив рятуватися і зкочив з висоти 50 м. Однак з причини замалої віддалі від землі легкопад уже не отворився й обсерватор упав на землю, домлячи собі хребет. Його перевезли до шпиталю, де він умер. Зате поручник пілот упав разом з літаком на дах і повис на рятунковому поясі головою наді. З тої позиції визволили його жандарми, що надбігли з допомогою. Літак розбився.

— Замерз підчас спеки. Робітник Франц Гамар у малярському місті Бая положився підчас недової спеки в пивниці з ледом і там заснув. На другий день знайшли його неживого. Підчас сну він замерз, хоч на дворі була велика спека.

— Лінивство життєвим еліксиром. Як повідомляють з Канади, в Монтріалі живе жась Тимоті Мальбой, що святкувала на днях свої 152 уродини. Коли журналісти спитали її, як треба жити, щоб досягнути такого високого віку, вона відповіла на превелике здивування: „Ціле моє життя я нічого не робила. Моєю девізою було лінивство”.

— Найбільший тунель на світі. Японський уряд рішив вибудувати тунель, що лучитиме по під морем Японію з Кореєю. Тунель буде довгий на 150 км. і коштуватиме 1.500 мільонів єн. Будова потребує 10 років. Буде це найбільший тунель на світі, коли зважити, що найдовший тепер тунель в Європі, тунель сімплонський в Альпах має 20 км. За ним іде тунель Ст. Готгарда з довжиною 15 км. і тунель Монт-Сні 12 км. Отже сімплонський тунель є сім разів коротший від того, що лучитиме Корею з Японією.

— Вважає себе за бога. Серед ньюйоркських муринів проживає людина, яку вони називають „божим отцем”, а він сам вважає себе за бога. Психіатри стверджують, що 75 пр. його знайомців це умово неосудні люди. Та всетаки загал рахується з його впливами. На 1-го травня він їхав атом в комуністичній демонстрації і мав численну товпу з собою. Тепер він пішов один крок дальше і придумав план наладнання важких відносин на світі. Він каже, що буде видавати закони через міських радних, конгресових послів і сенаторів. Таксамо хоче перемінити цілий світ, хочби навіть і не був присутній на світі тілом. Свою неясну уложену програму реформи світа проголосив він на зібранні муринів у Нью-Йорку при участі півгромади тисячки осіб.

— Не можна вживати прапора замість хусточки до носа. Микита Ярошук, робітник родом з Росії, що приїхав до Нью-Йорку на роботу з Монісаго, дістав 10 днів арешту за те, що вживав американського прапора за хусточку до носа. Це зааримітили його знайомі і дали знати поліцаєві. Ярошук став перед соціалістичним суддею і дістав кару за негідну поведінку.

З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10